

Siirtolaiset Loimaan kotiteollisuuskoulussa

Käsi- ja kotiteollisuusopetusta on Loimaalla annettu jo 100 vuotta. Kirjailija Raija Kouri kokosi teoksen koulutuksen vaiheista historiasta nykypäivään.

Koulu näytti tarpeellisuutensa

Siirtolaiset tulivat kotiteollisuuskouluihin ensimmäisen kerran v. 1939. Maataloushallitus ohjeisti ottamaan siirtolaisväkeen kuuluvia oppilaiksi joustavasti, jos oppilasmäärä ei ole ennestään poikkeuksellisen suuri.

- Kotikonnuiltaan pois siirretyt, niin tytöt kuin pojat, naiset kuin miehetkin hakeutuivat mielellään kotiteollisuuskouluun. Loimaalla tämä näkyy ensimmäisistä sotavuosista lähtien kotiteollisuuskoulujen oppilasluetteloista, kurkijokelaisia nimiä niissä on paljon. Esimerkiksi lukuvuoden 1947–48 mieskotiteollisuuskoulun 21 oppilaasta 14 oli siirtokarjalaisia, kertoo kirjan kokoaja Raija Kouri ja mainitsee koulujen tarpeellisuudesta sodan jälkeen, jolloin siirtokarjalaiset olivat menettäneet paljon: -Valtakunnallisestikin kotiteollisuuskouluja kehoitettiin huolehtimaan siirtokarjalaisten oppilaiden tuotteiden markkinoille pääsystä tilanteessa, jossa rakennettiin paljon uusia koteja ja uudet kodit tarvitsivat tekstiilejä.

- Naiskotiteollisuuskoulussa pitäydettiin tuolloin hyötytuotteissa ja käytettiin tuonnin puuttuessa vanhoja kotimaisia materiaaleja, kudottiin paljon uusien kotien tarpeisiin, ompelussa oli teemana ”vanhasta

uutta”, opetettiin korjausta ja paikkausta, kirjoittaa Kouri ja valottaa kirjassa aikaa, jolloin jokainen tilkku ja langanpätkä oli tarpeellinen.

- Sama käytännön hyötyperiaate vallitsi myös miesten töissä: tehtiin huonekaluja, tarve-esineitä, ajopelejäkin arkiseen käyttöön. Mieskotiteollisuuskoulu antoi ilmeisen hyvän perustan monelle yrittäjälle, niin Lankiselle, Syväselle kuin Sairasellekin. Myös kotiseutuneuvos Eino Vepsä kuului koulun oppilaisiin, Raija Kouri mainitsee entisiä koulun oppilaita, joista tuli loimaalaisia vaikuttajia.

Kalevalan päivä oli alusta asti ollut koulun kevätkauden juhlapäivistä tärkein. Se oli myös oppilaskunnan päivä, jolloin vanhat oppilaat kerääntyivät koululle toisiaan tapaamaan. Koulun oppilaskunnan – nais- ja mieskotiteollisuuskoululla oli yhteinen oppilaskunta – lehti Lastu ja Lanka oli monelle siirtokarjalaiselle foorumi, missä voi purkaa tunteitaan, ikävänsä menetettyyn kotikarjalaan.

Vuoden 1946 Lastu ja Lanka lehdessä julkaistusta mieskotiteollisuuskoulun 77-säkeistöisestä kronikasta löytyy karjalaisten tunteita nimimerkki Tikun kirjoittamana:

Oppilais on sellaisia suunnilleen puolet, joita painaa ehkä – ehkä ei siirtolaisen huolet.

Karellepa koulunkäynti tuli ikäväksi, koska kesken vuosikurssin tukinajoon läksi.

Satavuotias Kädentaidon tyyssija –kirjan tekijä Raija Kouri toimi juhlapuhujana Loimaan ammatti- ja aikuisopiston 100-vuotisjuhlassa.

Ehkä pojan aatoksissa kaiho sijan hohtaa kun Kurkijoki, synnyinseutu muistelmassaan hohtaa.

Koska Suomi Karjalassa häviökseen soti, naapuriin jäi Havukaisen synnyinseutu, koti.

Myös menee toisten aatokset valoiisiin kesii, kun Savolainen juttelee vetäin vitsit esiin.

Tuttua on hälle, kuten kaikil evakoille, mit on heittää jäähvyäiset kotitanhuille.

HS

Vuosi ei mennyt hukkaan

Kotiseutuneuvos Eino Vepsä opiskeli Mieskotiteollisuuskoulussa vuonna 1951.

- Siellä oli paljon karjalaisia, koska kodit olivat jääneet rajan taakse ja tarvittiin kaikenlaista uutta sisälle ja pihalle, Eino Vepsä kertoo ja muistelee valmistaneensa tiskipöydän, kuivauskaapin, kaksi jousitopattua nojatuolia, kuusikulmaisen tupakkapöydän ja höyläpenkin. Vuosi kului nopeasti ja taitoja on tarvittu monesti myöhemminkin.

Vepsän aikana rehtorina toimi Väinö Korkeila, joka oli kiinnostunut karjalaisten kohtalosta ja sijoittumisesta.

- Hän halusi tulla meille kotiin vierailemaan. Niinpä hain hänet hevosella Onkijoelle. Korkeila kyseli kaikkea karjalai-

suuteen liittyvää, Vepsä muistelee.

Koulusta valmistuttuaan Vepsä meni Turkuun puusepän hommiin ja siirtyi sieltä Valmetille kirvesmieheksi.

- Siellä työtoverikseni sattui Arvo Vepsä, joka oli Hiitolan Vepsiä. Hän sanoi: ”Sinä olet vielä niin nuori mies, että älä jää tänne lyömään sormiasi mustaksi.”

- Noudatin neuvoa, hain ja pääsin Sortavalasta lähtöisin olevaan Itä-Suomen seminaariin opiskelemaan opettajaksi, vuosikymmenten työn opettajana tehnyt Vepsä kertoo.

Mieskotiteollisuuskoulussa opitut taidot eivät silti jääneet käyttämättä, höyläpenkki seisoo edelleen tukevasti Vepsän kodin verstaassa.

Kotiseutuneuvos Eino Vepsä on yksi loimaalaisista vaikuttajista, joka on opiskellut Mieskotiteollisuuskoulussa.

Tässä lehdessä

Kalat karttoivat Kalakurkia, kun he olivat **Syysongella Lopotissa.**

Kalamiehet ja –naiset selvittelivät siimojaan ja kahlasivat korkeassa heinikossa, mutta hauskaa oli!

Lue lisää sivulta **7**

Tutustu kuvien kautta

Lasten elämään

Kurkijoella ennen sotia.

Kuvat sivulla **10**

Toimitus on avoinna tiistaisin ja torstaisin klo 9-14,

Seuraavat lehdet ilmestyvät 2.11., 16.11. ja 30.11.

Pelintekijä

Olavi Ala-Nissilä

”Loimaan myönteistä kehitystä pitää edelleen vauhdittaa sekä seudullisena keskuksena että hyvänä paikkana tehdä työtä, yrittää, käydä koulua, asua, viihtyä ja harrastaa. Tiukasti toimien pitää valtion hallinnon palvelujen saatavuus Loimaalla turvata. Aluesairaala tulee kehittää kaikissa oloissa!

Hyvä joukkue menestyy. Osallistu Loimaa peliin äänestämällä kuntavaaleissa!”

Olen mukana muiden Keskustan ehdokkaiden kanssa Loimaan torilla pe 19.10. (hernekeittoa Mietaan Jussin kanssa) ja 26.10., Alastaron keskustassa 20.10. Mellilän keskustassa 20.10. Hirvikosken keskustassa 27.10. Tervetuloa keskustelemaan.

Ehdokas maksaa ilmoituksen

19.10.2012

Kotona ja kaukana kotoa

Edessä aukeaa toivottoman valtava suoaukea. Kartan mukaan sen läpi virtaa joki. Ylitse olisi mentävä. Siellä jossain odottaa autiotupa.

Hypin rahkasammalmättäältä toiselle. Rahkasammalet vaihtuvat vielä upottavammiksi heinätu-poiksi. Joen vierustaa reunustavat pajut. Etsin kengäleni tukevaa paikkaa, astun varovasti, kokeillen kestäkö. Vieressä virtaa vesi, jos horjahdan, niin ... Seuraava askel on harppauksen päässä, sauvallani tökin sitä, oletan kestävän. Harppaan, rinkka tarttuu pajun oksaan, horjahdan. Hetken luulen kaatuvani jokeen, mutta kuin ihmeen kaupalla kestan pystyssä – kuivana. Liki nollaa oleva lämpötila ei innosta kokeilemaan veden lämpimyyttä.

Jäkäläkangas jalkojeni alla tuntuu juhlaa hiki-sen suolla hyppimisen jälkeen. Ja viimein autiotupa, jossa edellisyönä sateessa kastunut telta ja muut varusteet kuivuvat. Vadillinen lämmintä vettä huuhtoo päivän hiet, taivaalta vihmova kylmä vesi huuhtelee viimeisetkin ja laittaa vauhtia pesupuuhiihin.

Ei minussa ole Lapin kansan verta, mutta täällä tunnen olevani kotonani. Karuus, hiljaisuus, luonto, avaruus, siinä avainsanat.

Ymmärränkin hyvin niitä karjalaisten ”miniöitä ja vävyjä”, jotka kokevat Karjalan kodikseen, vaikka ovatkin muualta kotoisin. - Olen sielultani karjalainen, eräs heistä esitteli itsensä.

Itseni tuntien olen siis sielultani karjalais-lappilainen.

Viime viikonlopun vietin Etelä-Karjalassa juurillani. Ei siitä Kurkijoelle ole pitkä matka, Hiitolan vielä lyhyempi. Siellä ajellessamme me-tinkin, miten samanlaista on maisema kuin siellä kaivatulla toisella puolella. Jokikin on sama, Hiitolan/Kokkolanjoki virtaa rajan molemmin puolin.

Sieluaan seuraten

Helena Sulavuori

Kuolleita

Rakkaamme

**Eero Juhani
VEIJALAINEN**

* 8.3.1930 Kurkijoki
† 28.9.2012 Turku

Levolle lasken, Luojaani,
armias ole suojani.
Jos sijaltain en nousisi,
taivaaseen ota tykösi.

Hyvää yötä. Nuku hyvin.

Rakkauksella muistaen
Riina ja Juhon
Sukulaiset ja ystävät

Siunaus toimitettu. Lämmin kiitos osanotosta.

*Muista surussa
Kurkijoki-adressilla*

hinta 8 €, saatavissa toimituksesta

Kustantaja ja julkaisija: KURKIJOKI-SÄÄTIÖ
www.kurkijoki.fi

Toimitusneuvosto: Raija Laaksonen, Marjaliisa Laine,
Lauri Pölkki, Antti Sahla, Tero Vehviläinen ja Marja Leena Virtanen
Päätoimittaja: Helena Sulavuori
ja toimittajina kaikki Kurkijokelaisen ystävät

Toimitus: Koulukuja 7, 32200 Loimaa, puh. 050-521 3336
toimitus@kurkijoki.fi, kurkijokelainen1@gmail.com
Avoinna: Tiistaisin ja torstaisin klo 9–14

Lakon tai muun ylivoimaisen esteen takia ilmestymättä jääneistä numeroista ei suoriteta korvausta. Toimitus pidättää oikeuden muokata ja lyhentää lähetettyjä aineistoja. Lehden vastuu ilmoituksen poisjäämisestä tai julkaisemisesta sattuneesta virheestä rajoittuu enimmillään ilmoituksesta maksetun hinnan palauttamiseen.

ILMOITUSHINNAT:

4-väri 80 senttiä/mm + alv 23 %
Mustavalk. 60 senttiä/mm + alv 23 %

Säännöllisistä ja jatkuvista ilmoituksista huomattava alennus. Väri-ilmoitukset sopimuksen mukaan. Puhelimitse annettuihin ilmoituksiin sattuneista virheistä lehti ei vastaa. Ilmoitusaineistojen jättöaika: keskiviikko klo 12 mennessä.

Lehti ilmestyy pääasiassa joka toinen perjantai. Painosmäärä 2000 kpl.

TILAUSHINNAT:

vuosi 44 euroa
6 kk 25 euroa
Pohjoismaat 49 euroa
Muualle 57 euroa
Tilinumero:
FI 12523900 40000897

Y-tunnus 0204020-9
Sivunvalmistus:
Etusivupaja, Loimaa
Paino: Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki
ISSN 0782-5668

Muistettavaa

Elisenvaara-kokous Karjalatalolla sunnuntaina 28.10 klo 13.00. Kyläkirja vai jotain muuta, on keskustelun aiheena. Tapio Nikkari esittää kuvakavalkadin Tyklänojalta Maanviljelyskoululle. Tervetuloa

Kalakurjet matka-aikataulu Risteilylle tiistaina 13.11. Matka-Viitalan bussilla Kurakorventie klo 18.00, ST1 pysäkki klo 18.20, Puistokatu 39 klo 18.25, OP Loimaa klo 18.30, Kirjaston pysäkki Hirvikoski klo 18.40, Niinijoki klo 18.50, Oripää Shell piha klo 19.10, Lankkistentie Riuhikoski klo 19.20, satama klo 20.00.

Karjalaisten käden-aidot -näyttely

Karjalaisten kädentaitoja esitellään näyttelyssä, joka kiertää syksyllä 2012 Varsinais-Suomessa, Salossa ja Uudellamaalla. Kädentaidot on Karjalan Liiton vuoden teema ja näin halutaan tuoda karjalaisten kädentaitojen tuotteita esille piirien ja niiden jäsenseurojen järjestämissä näyttelyissä ja tapahtumissa.

Turussa näyttely on avoinna Turun ortodoksis-seurakunnan seurakuntalissa 15.-28.10. klo 12-16 (suljettuna 19. ja 23.), osoite Yliopistonkatu 19 B, Turku.

Kokouksia

Hiitolan Pitäjässeura ry. sääntömääräinen SYYSKOKOUS

ti. 13.11.2012 klo 18 Tuomarink. 2 Pori. Käsitellään sääntöjen määräämät asiat. Ilta jatkuu Tarinailtana. **Tervetuloa**

Loimaan Seudun Karjalaseura ry:n SYYSKOKOUS

pidetään maanantaina 29.10.2012 klo 19.00 Kurkijokelaisen toimituksessa Koulukuja 7, Loimaa. Esillä sääntöjen määräämät asiat. **TERVETULOA** **Hallitus**

Nimi-päivät

Lokakuu

viikko 42

19 pe Uljas
20 la Kauno, Kasperi, Jasper, Jesper
21 su Ursula

viikko 43

22 ma Anja, Anita, Anniina, Anitta, Anette
23 ti Severi
24 ke YK:n päivä, Rasmus, Asmo
25 to Sointu
26 pe Niina, Nina, Amanda, Ninni, Manta
27 la Helli, Hellin, Hellä, Helle
28 su Kesäaika päättyy, Simo

viikko 44

29 ma Alfred, Urmas
30 ti Eila
31 ke Arto, Arttu, Artturi

Marraskuu

1 to Pyry, Lyly

Näyttelyyn on vapaa pääsy, mutta jokainen voi halutessaan antaa vapaaehtoisen tukensa näyttelyn kulujen peittämiseksi.

Lisätietoja: Varsinais-Suomen Karjalaisseurojen piiri ry/ aluevastaava Pirjo Salminen 040 566 0803.

Hartaus sunnuntaille
21.10.2012
21. sunnuntai helluntaista

Kaikki meidät on lähetetty

Seurakunnan kerhosta minulle on jäänyt mieleen jatkokertomus, jossa seurattiin lähetystyöntekijöiden elämää Afrikassa. Päähenkilöt seikkailivat viidakossa ja julistivat Jumalan sanaa. Pientä poikaa kiinnostivat erityisesti skorpionit, jotka pistivät ja norsut, jotka katkaisivat maantiellä liikenteen. Lähetystyöntekijät elivät jännittävää elämää.

Aikuisena olen oppinut, mitä lähetystyö todellisuudessa on, ja millaiset ihmiset sitä tekevät. Suurin osa työstä on yhteistyötä paikallisen kirkon kanssa, ja työntekijätkin ovat tavallisia kristittyjä. He eivät ole uskon sankareita tai parempia uskovaisia vaan tekevät kirkon työtä. Kirkon työtä tekevät myös ne, jotka ovat heidät lähettäneet. Kumpiakin tarvitaan, ja kummatkin toteuttavat Jeesuksen Kristuksen käskyä mennä maailmaan ja tehdä kaikki kansat hänen opetuslapsikseen.

Sekä lähetetyllä ja lähettäjällä on jokin viesti, jota hän välittää. Kun ollaan Jumalan asialla, viestin sisältö on lähtöisin Jumalalta. Tämä viesti on sanoma armosta ja rakkaudesta. On siis kysymys lahjasta, jota välitetään eteenpäin. Lahja ei ole pelkästään puhuttua sanaa. Armoa ja rakkautta myös eletään todeksi. Näin viestimme, että Jumalalta saatua lahjaa välitetään eteenpäin.

Olen ollut lähettämässä ihmisiä tällaiseen tehtävään. Vaikka Jumala onkin se varsinainen Lähettäjä, minusta on tullut lähettäjä pienellä l-kirjaimella. Olen rukoillut, antanut rahaa, allekirjoittanut vetoomuksen ja tukenut työtä muilla tavoin. Osuuteni tuntuu pieneltä verrattuna niiden ihmisten tehtäviin, jotka ovat lähteneet. Kuitenkin aavistan, että Jumala käyttää minua ja lähettää minut työhönsä.

Jeesuksen sanat sunnuntain evankeliumissa ovat sattuvat: ”Ei palvelija ole herraansa suurempi eikä lähettiläs lähettäjäänsä suurempi. Kun te tämän tiedätte, ja myös toimitte sen mukaisesti, te olette autuaat.” (Joh. 13: 16–17). Minutkin Jumala on lähettänyt. Kaikki meidät on lähetetty.

Matti Peiponen

Pastori Matti Peiponen on tohtorikoulutettava Helsingin yliopiston teologisessa tiedekunnassa.

Haapasen Hautaustoimisto

TÄYDELLINEN HAUTAUSPALVELU
Puh. 762 2700 ja 762 2857

Heimolinnankatu 16, 32200 Loimaa

Liikeajan jälkeen Reunanen puh. 762 2700
Matkap. 0500 531 814, 050 561 0547

Elämää luovutetussa Karjalassa -teemalta Elämänkaari ja käsityöt

Aiheena on ihmisen elämänkaari ja miten käden-aidot ja käsityöt ilmentävät ihmiselämän eri vaiheita. Millaisia käsitöistä valmistettiin mm. syntymään, avioliittoon ja kuolemaan liittyen. Teemoista alustavat asiantuntijat Vera Survo ja FT Pirkko Sallinen-Gimpl. Tilaisuus järjestetään 8.11.2012 18.00-20.00 Karjalatalolla Helsingissä. Lisätietoja Karjalan Liitosta, p. (09) 7288 170, toimisto@karjalanliitto.fi.

Mitä seuraavat murren sanat tarkoittavat? Tarkasta tietosi takasivulta.

1. Liekkua
2. Looki
3. Lutikko
4. Lyyssi
5. Meihettä
6. Mokkeri
7. Myötämyösin
8. Notta
9. Olla nuuka
10. Perunasoussi

19.10. Teidän on vain py-
syttävä lujina uskon
perustalla, horjahtamatta
pois siitä toivosta, jonka
teidän kuulemanne evan-
keliumi antaa. Kol. 1:23

20.10. Mooses rukoili kan-
san puolesta, ja Herra
sanoi Moosekselle: “Tee
käärmeen kuva ja pane se
tangon päähän. Jokainen
pureman saanut, joka
katsoo siihen, jää eloon.”
4 Moos. 21:7-8

21.10. Jeesus sanoo: “Toti-
sesti, totisesti: ei palvelija
ole herraansa suurempi
eikä lähettiläs lähettä-
jäänsä suurempi. Kun te
tämän tiedätte ja myös
toimitte sen mukaisesti,
te olette autuaat.” Joh.
13:16-17
Virsi 510:3 Sinä, Jeesus,
vallasta riisuuduit ja
suostuit nöyryyteen. Isän
tahdon täyttäen antauduit
maan kaikkeen köyhyy-
teen. Sido, Jeesus, nyt
minut itseesi, suo usko
ja rakkaus! Ota kaikki
voimani käyttöösi, luo
matkaan tarkoitus.

22.10. Siunatkoon Jumala
meitä, ja palvelkoot häntä
kaikki maan ääret. Ps.
67:8

23.10. Anteeksiantava ja
laupias on Herra, hän
on kärsivällinen, suuri
on hänen hyvyytensä. Ps.
145:8

24.10. Apostoli Paavali kir-
joittaa: “Vaikka ruumiil-
linen tilani pani teidät
koetukselle, ette halvek-
sineet ettekä inhonneet
minua vaan otitte minut
vastaan kuin Jumalan
enkelin, kuin Kristuksen
Jeesuksen.” Gal. 4:14

25.10. Koko maa oppii tunte-

maan sinun tiesi, Jumala,
ja kaikki kansat saavat
tietää, että sinä autat. Ps.
67:3

26.10. Herra, sinua ylis-
täkööt kaikki luotusi,
uskolliset palvelijasi kiit-
täkööt sinua! Julistakoot
he valtakuntasi kunniaa,
kertokoot mahtavista
teoistasi. Ps. 145:10-11

27.10. Jeesus sanoo: “Toti-
sesti, totisesti: joka ottaa
vastaan sen, jonka minä
lähetän, ottaa vastaan
minut, ja joka ottaa minut
vastaan, ottaa vastaan
sen, joka on minut lähet-
tänyt.” Joh. 13:20

28.10. Jeesus sanoo: “Te
olette maan suola. Mutta
jos suola menettää ma-
kunsaa, millä se saadaan
suolaiseksi? Ei se kelpaa
enää mihinkään: se
heitetään menemään, ja
ihmiset tallaavat sen jal-
koihinsa.” Matt. 5:13
Virsi 170:2 On turha
oma voimamme vääryy-
den valtaa vastaan. Me
turman vallat voitamme
Herrassa ainoastaan.
Hän, Kristus, kuningas,
on voitonruhtinas, lyö
joukot helvetin, ne talla-
vat jalkoihin ja voiton meille
saattaa.

29.10. Kuninkaittenkin
edessä kerron arkaile-
matta sinun liitostasi. Ps.
119:46

30.10. Siunattu on se mies,
joka luottaa Herraan ja
panee turvansa häneen!
Hän on kuin puron par-
taalle istutettu puu, joka
kurottaa juurensa veteen.
Jer. 17:7-8

31.10. Usko syntyy kuulemi-
sestä, mutta kuulemisen
synnyttää Kristuksen
sana. Room. 10:17

1.11. Perustus on jo laskettu,
ja se on Jeesus Kristus.
Muuta perustusta ei ku-
kaan voi laskea. 1 Kor.
3:11

Syksy

Kesä hiljaa hiipien
yllättäin
ihan äkkiä syksyksi
vaihtui.
Syystuulien vieminä
jonnekin
sinitaivaalta hatterat
haihtui.

Sadon valmistit,
marjat kypsytit
niin kuin runsauden sarven
sen meille ojensit.
Illat pimeni,
ilma viileni
väriloistosi mahtavan
näimme.
Pois kun pakenit
meidät unohdit
syksy, ruskaasi kaipaamaan
jäämme.

Terttu Ketola

Millainen oli Jouluku 1942?

Keräämme joululehteen muistoja
joulusta 1942.
Olitteko kotona Kurkijoella tai
Hiitolassa vai evakkopaikassa jossakin
muualla?
Miten vietitte joulun? Joulukoristeet,
lahjat ruoat? Rauhallisuus –
rauhattomuus sodan vuoksi? Tunteet?

Kirjoita muistosi joulusta, julkaisemme
niitä 14.12. ilmestyvässä lehdessä.
Kirjoitusten tulisi olla toimituksessa
viimeistään 4.12. Voit liittää
kirjoituksesi mukaan myös valokuvia,
jotka palautetaan.
Voit kirjoittaa tietokoneella,
kirjoituskoneella tai käsin.

60 VUOTTA SITTEN...

Hiuka loimaalaistaki

Ei sunkaan Arvosa Toimitus pahhaa tykkää, vaikka uskal-
lanki kirjottaa Teille oikein loimaalaisittan.
Lukkeehan tätä lehtee sentää karjalaisten miesten loi-
maalaiset muijat ja päinvasto. – Vaikka en mää oikein tiärä
jos ennää ossaanka koko murretta ihan prikulleen. Mut
kumminki sinne päin.
Ja jos tuntuu, ettei sovi julkasta, niin onha se paperiko-
ripeikko aina valmis ottamaan saalista.
Ajattelin kirjottaa yhren semmosen vitsin tapasen.
- Oli kaunis suvi-aika ja tukkimiähet Loimaalla. Ja se
rakkaus on semmone tauti et suvella se oikein kiusaa. Ja
yksi tukkimiäskin rakastu yhteen likkaan ja likka miäheen,
eikä muuta ko pappilaan vaa mentiin. Mut likalla oli omal-
latunnollaa yks asia, ja sen se sitten pappilan matkala sano:
”et mulla o laps” – ”Jaa, jaa ei se mittää”, sano miäs, ”ku
mullaki on muija ja viis mukulaa”.

Kurkijokelainen N:o 42 –1952, lauantaina lokakuun 25.
päivänä.

Kulkumiehii

Kolkyt luvul olj oikii pula-
aika, sillo työttömät (kulkumiehet) kulk maantiel yksit-
tää, et paremmi sattu saamaa
yösjän ja suupalan.
Kulkumies tulj tupaa il-
lallispöyvä aikaa, hää heitäi
huonokuuloseks. Isäntä oi-
kei koven puhheissaa: ”Mist
ettäält vieras on tulos?”
”No täytyy käyvä syö-
mää, ko isäntä nii hyväst
pyytää,” vasta kulkumies.

Jaakol olj nii paha keuhko-
taut, et mittää ei olt ennää
hoijettavis. Veikkolainen
(kunnalääkäri) kirjutti toi-
sinaa lääkekonjakki resetin
aptiekkii. Kylälki pietti
Jaakost hyvä huol: Siel se
istuu sänky laijal, konjak-
kii juop ja syleksii räkkää
lattijal.

Kulkumies aamul kohvin
juotuvaa kysel: ”Oisko vaik

pienempää hommaa ruokaa
vastaa?”

Emäntä siihe: ”Siehä sai-
sit nuoremmuutta tuuva ta-
kahaast lampaat pihhaa, ko
ne on kesäaikaan mehtään-
tyniet. Läävä takkaa alkaa
hevostalvitie mist ossaat
männä.”

Ilthämäris emäntä kyse-
lee: ”Mite sie sait lampaat
tulemaa?”

”Kylhä mie, kaks karit-
saa vaa olj nii arkoi, et niihe
kans meinasin läkähtyy.”

Emäntä siihe: ”Oiskoha
yks emä hylänt vuonat, se
on muuteki olt outo, voip
olla pässi vikkaa, ko se toi-
sinaa pusk ihmistäki. Mie
lähen kahtomaa.”

Siel aitaüksesa lampaihe
sejas olj kaks kesäkarva jä-
nistä.

Paavo Kärhä

Perheuutisia

Lisbeth Aleksandra Utusen
kastetilaisuus 30.9. Martinkirkossa Turussa.

Neljä polvea vasemmalta: Arja Hänninen (o.s. Rantala),
Eila Rantala (o.s. Lankinen), Laura Hänninen ja Lisbeth
Aleksandra Utunen.
Eila Rantala on kotoisin Kurkijoelta Pohjiin kylästä ja
Utusten sukujuuretkin vievät Karjalaan, Lumivaaran
Utusenrantaan.

Kerro perheen ja suvun tapahtumat Kurkijokelaisessa ilmaiseksi

Julkaisemme jokaisessa lehdessä onnitteluja, perhetapahtumia
(häät, ristiäiset, valmistuneet yms.).
Kuolinilmoitukset ovat maksullisia, mutta muistokirjoitukset
julkaisemme maksutta.

Kummittelua

1920- ja 1930-luvulla ker-
rottiin Hiitolassa, että Uiton
petäjikössä kumitteli. Itse en
kyllä nähnyt mitään, muta
Antti Tattari Vavulanie-
mestä kertoi minulle, että
kun hän kerran oli hevosen
kanssa menossa kotiinsa ja
ajoi Uiton petäjikön läpi,
niin hän näki, kun pieni tyt-
tö juoksi hänen hevosesensa
edessä.

Hän sanoi työlle: ”Älä
juokse hevosen edessä, jäät
sen jalkoihin.” Ja sitten hän
pysäytti hevosen sekä pyy-
si tyttöä tulemaan kärryihin.
Silloin tyttö kävi istumaan,
mutta hän istui ikäänkuin
ilmassa, jalat eivät olleet
ollenkaan maassa. Kun
kertoja sitten katsoi tyttöä
silmiin, näyttivät ne hänestä

kuin koiran silmiltä.
Silloin hän pelästyi niin,
että nykäisi hevosen juok-
suun ja antoi sen mennä
täyttä laukkaa eikä katso-
nut taakseenkaan ennen
kuin kotona. Ihmiset sanoi-
vat, että Antti Tattarin näyt
johtuivat siitä, kun hän luki
teosofisia kirjoja, niin hänen
silmissään ”koavehti”.
Toiset taasen sanoivat,
että joku nainen oli haudan-
nut sinne vastasyntyneen tai
keskosena syntyneen aviot-
toman lapsensa. En tiedä sit-
ten, miten asia oli.

Tämän tarinan on kirjoit-
tanut muistiin Hiitolan vii-
meinen kiertokoulunopetta-
ja Alma Tontti, s. 1902.

Merkki tunnistettu

Jonkin aikaa sitten Kurki-
jokelaisessa (Kurkijokelai-
nen 2, 2012, 27.1.) kyseltiin
kuvan kera tuntemattoman
merkin taustoja.
- Lähetin merkistä leh-
tileikkeen tunnistettavaksi
Suomen etevimmälle merk-
kien tuntijalle kultaseppä-
mestari Tuomas Hyrskylle
Espooseen. Ei pitkäkkään
aikaa kulunut, kun vastaus
saapui. Merkki on Jamilah-
den kansanopiston oppilai-
den toverimerkki, kirjoittaa
Olavi Kilpiö.
Opisto toimi Sortava-
lassa Talvisotaan saakka,
nykyisin opisto toimii Ha-
minassa.
Merkki koostuu neljästä

toisiinsa solmiutuvasta ren-
kaasta, joiden sisäpuolelle
on merkitty kirjaimet S. V.
A. ja I. Nämä merkitsevät
neljää suomalaista heimoa,
Suomea, Viena, Aunusta ja
Inkeriä.
1920 toimintansa aloit-
taneen opiston 1. johtajana
toimi Mikael Nyberg, joka
suunnitteli merkin. Alku-
vuosina opiskelijat olivat
pääasiassa Inkerin ja Au-
nuksen pakolaisia, myös
Vienan karjalaiset löysivät
tiensä opistolle. Suomalai-
sopiskelijat olivat vähem-
mistönä.
Kaikki opiskelijat olivat
tyttöjä, joten näyttävä merk-
ki sopi hyvin rintakoruksi.

Jamilah-
den kan-
sanopiston
alkuperäi-
nen toveri-
merkki.

Kurkijoen Kiiskit koolla Karjalatalolla

Harvinaisena, aurinkoisena syyskuun lauantaina kerääntyi pieni, mutta pirteä joukko Kurkijoen Kiiskien sukuseuran jäseniä sääntömääräiseen kokoukseensa Helsinkiin Karjalatalolle. Koolle saapui jäsenistöä Ella-eskarilaisesta ja Otto- alakoululaisesta alkaen aina meihin harmaisiin panttereihin asti tuttuja ja vähän harvinaisempiäkin kasvoja.

keläistä ja 2700 puolisoa eli yhteensä yli 9000 Kiiskisukuista. Parhaat kiitokset Veikko Revolle arvokkaasta työpanoksesta sukututkimuksessa.

Jotkut olivat tuoneet myös itse tekemiään sukupuita nähtäville. Se kertoi suuresta henkilökohtaisesta innostuksesta ja kiinnostuksesta omien juurien etsimiseen. Arvokas lisä kokouksen antiin.

Veikko Revon sukututkimuslinikalla

Karjalatalon ravintolan tarjoaman mahtavan keittolounaan voimaannuttamana väki siirtyi kokoustilaansa Sortavala-saliin, missä Veikko Revon sukututkimuslinikka alkoi suoltaa sukupuuta toisensa perään kiinnostuneille kyselijöille. Siinä sitten puita tutkien ja vertaillen etsittiin sitä juurenhaaraa, mistä ne yhteiset esivanhemmat löytyivät ja monensiako serkkuja sitä oikein oltiin. Jotenkin tuntui riemukkaalta, kun sukulaisuus oli siinä nähtävissä yhteisten esivanhempien niminä sukupuun juurihaarakeudessa.

Veikko Repo on tehnyt valtavan työn jatkaessaan Lauri Kyytisen tekemää ja Kurkijoen Kiiskien sukuteoksena v. 2002 julkaistua sukututkimusta. Mainitussa teoksessa on 3547 Kiiskisukuun kuuluvaa. Nykyisin sukutietokannassa on 6500 kantaisä Matts Kiiskin jäl-

Uusilla säännöillä tulevaisuuteen

Varsinaisessa sukukokouksessa käsiteltiin sääntömääräiset asiat, joista mainittakoon toimintakertomus päättyvältä kahden vuoden toimikaudelta. Sukuneuvoston oli työllistänyt seuran sääntöjen uudistus. Uudet säännöt saatiin rekisteröitynä Patentti- ja rekisterihallitukselta keväällä 2012. Riikkamäijä Kiiski oli antanut sääntöjen uudistustyössä sukuneuvoston käyttöön tärkeän juridiikan tietotaitonsa. Lämpimät kiitokset Riikkamäijälle!

Sääntöjen merkittävimmät muutokset koskevat jäseneksi hyväksymistä, sukukokouksen järjestämistä sekä seuran nimeä.

Jos Kurkijoen Kiiskien sukuseura ry kuulostaa vieraalta, niin sitä se vielä onkin. Kyseessä on nimittäin sama seura, joka perustettiin Loimaalla vuonna 1966 Sukuseura Kiiski-nimiseksi. Seuran sääntömuutoksen

yhteydessä tuli myös nimiä ajankohtaiseksi. Kiiskisukuja on ollut muuallakin kuin Kurkijoella, esim. Kannaksella ja on yhä mm. Pohjois- ja Etelä-Karjalassa. Näiden Kiiski-sukujen yhteyttä Kurkijoen Kiiskeihin ei ole voitu todentaa, joten seuran uusi nimi kuvaa tarkemmin jäsenistön alkujuuria. Alamme siis totutella uuteen nimeen.

Jäseneksi hyväksymispykälän sisältö lyhyesti sanottuna on, että sukuseuran varsinaiseksi jäseneksi voi sukuneuvosto hyväksyä henkilön, jolla on biologinen tai juridinen yhteys aiemmin mainittuun Matts Kiiskin jälkeläiseen.

Sukuseura kokoontuu varsinaiseen sukukokoukseen joka toinen vuosi. Päätynyt toimikausi oli toinen uusien sääntöjen mukainen. Aiemmin kokous kutsuttiin koolle joka vuosi.

Elisenvaarassa Kiiskilän pihassa Antti Kiiskin perhe vuonna 1911. Seisomassa tytär Aino ja poika Pekka, tuleva kansanedustaja. Istumassa Maria o.s. Veripää ja Antti Kiiski, heidän välissään seisoo Kaisa ja sivulla Anni. Pekka Kiiskin kok.

Kokouksessa läsnä olleista nuorimpien Oton ja Ellan, isoisän isän, Metsolan Onni Kiiskin syntymästä tuli tänä vuonna kuluneeksi sata vuotta. Kuvassa Onni on toinen oikealta, vasemmassa reunassa on Eeva-sisar. Oikeassa reunassa on Aino Kiiski (s. 1909 k.1980), joka avioitui veturinkuljettaja Arvo Siilaksenoika Palmun (s. 1907 k. 1985) kanssa. Aino ja Arvo Palmu asuivat myöhemmin Tampereella. Kummipoikansa Antero Palmu tunnisti heidät kuvasta. Kurkijoki-museon kuva-arkisto 1401. Kuvan takana on teksti: Evr Metsolassa, Onni, Aino, Eila.

Saavanmäellä Pekka Kiiskin (Louhkon Pekka) pihalla. Kuva vuodelta 1936, päivänä, jolloin Hannes Kiiski haki morsiamensa Helmi Sokeron Helsingistä Kanadanlaivalta Saavanmäelle. Edessä vasemmalta Aleksandra Kiiski, os.Soikkeli, Irja Kiiski, Helmi Sokero, Louhkan Pekka Kiiski ja Seija Saharinen. Takana vas. Gunnar Kiiski, Hellin Saharinen, Hannes Kiiski ja tuntematon nuorimies. Henkilöiden takana näkyy Relanderien taloa. Marjaliisa Laineen kok

Uuteen sukuneuvostoon valittiin Veikko Repo Helsingistä puheenjohtajaksi Markku Kiiski Naantalista varapuheenjohtajaksi, Marjatta Kiiski-Szabad Vantaalta sihteeriksi, Leena Jaakonsaari ja Lulu Nissilä Helsingistä, Arvo Lakovaara Espoosta ja Markku Johansson Kouvolasta jäseniksi.

Tuulta purjeisiin uudelle ja kiitokset työnsä tehneelle sukuneuvostolle ja sen puheenjohtajalle Markku Kiiskille.

Kuvien mukana Kiiskien asuinseuduille

Tapio Nikkarin koostama hieno multivisioesitys (maallikon nimitys esitykselle) sisälsi valokuvia eri sukuhaarojen asuinsijoilta Elisenvaarasta ennen sotia, talvisodan hävityksen jäljiltä, välirauhan uudelleenrakennusvaiheesta sekä samoilta paikoilta kotiseutumatoilla otetuista kuvista.

Esitys sisälsi lisäksi sa-

telliittikuvaa Elisenvaarasta ja siihen piirtyntä navigaattorin taltioimaa reittiä, jota Tapio Nikkari oli kulkenut Kiiskien asuinpaikkoja etsiessään. Havainnollisuutta lisäsi vielä Elisenvaaran asuinpaikoista tehty kartta, johon Marjaliisa Laineen etsimät Kiiskien kotipaikat oli erikseen merkitty niin, että pysyimme koko ajan kartalla.

Todella mahtavasti kuvien muodossa rakennettu historian kaari sukumme elinalueista ja samalla myös siitä, miten ihmiskädet eri syistä ja eri tavoin ovat muuttaneet kulttuuri- maisemaa ja miten luonto lopulta ottaa omansa takaisin. Lämpimät kiitokset Tapio Nikkarille ja Marjaliisa Laineelle – tiedämme nyt, mistä olemme kotoisin.

Friski myättästä, toivotaan Raumalla ja sitä toivottaa sukuseuralle ja sen jäsenille yksi mukana olleista,

Anneli Kiiski
Raumalta

Kurkijokisia juttuja

Niittylästä Valkjärvelle

Perheemme piti Niittylän viehättävää pientilaa vain kolme vuotta. Koko perhe piti paikasta ja viihtyi siellä, mutta Niittylä oli pitkän junamatkan takana ja isäni saattoi olla siellä lähinnä vain kesälomillaan.

Sytykkeen uuden kesäpaikan etsinnälle antoi Carnen tuttavaperhe. He tiesivät, että Hausjärven kunnassa sijaitsevan Valkjärven rannalla olisi myytävänä kesämökkkitontteja. Muistan hyvin, kun kylmänä syyskuun lopun sunnuntaipäivänä meidän ja Carnen perhe lastautui kuorma-auton lavalle ja lähdimme kohti Valkjärveä.

Harmaa ja kolea syyspäivä ei tehnyt oikeutta etelärannan tontille, jota meille

tarjottiin. Huomasimme kyllä, että Valkjärven vesi on nimensä mukaisesti kirjasta ja että rannan lähellä sijaitsi vehreä saari. Ajattelimme heti, että rantalepikoa pitää harventaa.

Vanhempani eivät olleet paikasta kovin innostuneita, mutta ystäväperheemme päättäväinen painostus ja tontin halpa hinta vain 43 penniä per neliö ratkaisi Valkjärven tontin oston.

Myöhemmin vuosikymmeninä paikasta puutarhoineen ja kalavesineen tuli hyvin rakas. Suuretu oli se, että tiematkaa Riihimäeltä tuli vain 24 km ja me pojat taitoimme sen polkupyörin. Muistan, että ennätyksekseksi jäi 56minuuttia, mikä mäkisellä reitillä ja vaihteet-

malla pyörällä ajettuna olisi vieläkin kelpo vauhtia!

Isäni oli kovaan työhön ja käytännön osaamiseen paneutunut mies parhaassa työkuunnossaan. Hän päätti ottaa Valkin mökin – niin kuin nimeksi vakiintui – rakennuspuut Niittylän omasta hongikosta. Niinpä talvella 1951 hänellä oli yhden miehen savotta Niittylän metsälössä. Tarvittiin lähes koko metsälön puusto kelpo honkatukkeja, jotka isäni pokasahalla kaatoi, kirveellä karsi ja yksin punnersi hevosen rekeen kylän raamisahalle sahattavaksi. Lunta oli paljon ja työ oli taatusti raskasta sekä miehelle että hevoselle. Tukeista turposi komea taapeli lautaa, jonka näin vasta Valkin tontillam-

Valkjärven mökki 34 vuotta valmistumisensa jälkeen vuonna 1985 seisoo yhä ryhdissään. Kuva: Paavo Vepsä.

me.

Vr:n toimihenkilönä isä sai lautataapelin tavarajunakuljetuksen Oitin asemalle erittäin edullisella henkilökuntatariffilla. Oitin

asemalta oli vain 6 km tie- matkaa Valkin tontillemme. Rakensimme isäni kanssa vain vähän ulkopuolista työvoimaa käyttäen Valkin mökin kesällä 1951. Saanen

palata mökin rakentamisen värikkäisiin ja kovaa työtä vaatineisiin vaiheisiin myöhemmissä jutuissa!

*Paavo S. Vepsä
Juuret Kurkijoella*

Pitäjäjuhlat ensi vuonnakin kaksipäiväisinä

Pitäjäjuhlatoimikunta koontui pohtimaan viime juhlien palautetta ja suunnittelemaan tulevia juhlia alkuvuodesta. Paikalla oli liki 20 juhlien järjestelyihin osallistunutta.

Kaikki totesivat, että kesäisistä juhlista korviimme kantautunut palaute on ollut hyvää. Ohjelma oli hyvä ja sopivan mittainen kumpakin päivänä, myös Kurkijoen historiasta pidetyt seminaariesitykset saivat kiittävää palautetta. Pientä parannusta mietittiin opastukseen, joidenkin oli ollut

vaikea löytää juhlapaikkaa.

Kesän 2013 juhlien järjestämiseen kaivattiin lisää talkoolaisia. Aiemmin juhlien käytännönjärjestelyistä on vastannut säätiön ohella joku karjalaisseura vuorolleen. Viime kesänä järjestävää seuraa ei löytynyt, joten päävastuussa olivat Mellilän ja Vampulan karjalaisseurat yhdessä. Todettiin, että juhlien järjestäminen yhteistyöllä tulee jatkumaankin, mutta mukaan kaivataan lisähenkilöitä.

Keskusteltiin myös juhlien pituudesta; yksi- vai kak-

Pitäjäjuhla- toimikunta kiittää

vielä kerran kaikkia niitä talkoolaisia, jotka loivat juhlille hyvät puitteet ja tunnelman joko ohjelmansuorittajina tai huolehtimalla käytännön järjestelyistä.

sipäiväiset juhlat. Yhdessä päädyttiin kaksipäiväisiin juhliin ainakin kahtena seuraavana vuonna. Kesän 2013 Pitäjäjuhlien teemaksi päätettiin: Kotikonnuilla, olihan kesä 1943 viimeinen kesä ilman suurempaa uhkaa kotitanhuvilla ja vielä joukossamme on niitä, jotka muistavat, millainen se oli.

Kesällä 2013 Pitäjäjuhlat järjestetään perinteisesti elokuun 2. viikonloppuna 10.-11.8.2013.

Palaverissa päädyttiin järjestämään ensi vuonnakin juhlat kaksipäiväisinä. Joitakin ohjelmanumeroita on jo tiedossa ja ideoita tuli palaverissa lisää.

Kirjoituskilpailu

NUORISOSEURATOIMINTAA KURKIOELLA JA HIITOLASSA

Kilpailu on kaikille avoin. Voit kirjoittaa tai koota omia tai muiden muistoja tai perustaa esityksesi historiallisiin asiakirjoihin yms.

Kirjoituksen pituus n. 2 liuskaa tai n. 4000 merkkiä. Kirjoitus voi olla kirjoitettu tietokoneella, kirjoituskoneella tai käsin. Kirjoitukseen voi liittää kuvia, jotka palautetaan.

Palkinnot

Palkintosumma 400 €, jonka palkintoraati jakaa parhaaksi katsomallaan tavalla parhaiden kesken, lisäksi tavarapalkintoja. Voittajat valitsee Kurkijoki-Säätiön hallituksen nimeämä raati. Voittaja julkistetaan Pitäjäjuhlilla Loimaalla 11.8.2013.

Kilpailuaika: 31.5.2013 asti.

Kirjoitukset palautetaan Kurkijokelaisen toimittamiseen suljetussa kirjekuoressa nimimerkein varustettuna. Kuoren sisälle laitetaan toinen suljettu kirjekuori, jossa kirjoittajan yhteystiedot.

Kurkijokelainen-lehdellä on kilpailutöiden julkaisuoikeus.

Lisätietoja: päätoimittaja Helena Sulavuori, puh. 050-5213336, toimitus@kurkijoki.fi

Sadon- korjuussa Hiitolassa

Kyllä niitä siellä on. Säkki taitaa olla mitoitettu suuremmalle sadolle.

Syksy on sadonkorjuun aikaa, niinpä lokakuussa kotiseutumatkalla oli aika korjata keväällä Nehvolan kotipihaan istutetut potut talteen.

Toki ei ollut lainkaan varmaa vieläkö ne odottivat korjuuporukkaa ja siksi ilmassa olikin pienoista jännitystä mennessämme isolla talkooporukalla tarkastamaan tilannetta.

Täällä puolen rajan on moni perunaviljelmä kärsinyt runsaista sateista ja viljelijä on jäänyt ilman satoa. Hyvä hiekansekainen pihamulta Nehvolassa oli kuitenkin ihanteellinen kasvupaikka etäviljelmälleni.

Perille päästyämme olisi voinut luulla, että kipin

kapin käymme kaivuupuuhiin mutta todetessamme vakojen olevan koskemattomina laitoimme rauhassa ensin kotipaikkaviirimme salkoon, lauloimme viirilaulun ja skoolasimme tervetulosamppanjat. Terttu oli laatinut mukavan ”potturäpin” jota kuuntelimme hymyssä suin.

Vähitellen kuitenkin jännitys tiivistyi käsin koskeltavaksi ja niin kuin noin seitsemän kääpiötä työkaluinemme talsimme jonossa viljelmälleni.

”Jo ensimmäinen lapionpisto paljasti että kyllä kotipihaan muhevasta mullasta perunaa löytyy.

Jo ensimmäinen lapionpisto paljasti että kyllä kotipihaan muhevasta mullasta perunaa löytyy. Aloitin itseoikeutetusti ihte nuo kaivuuhommat mutta kyllä erilaisia tehtäviä riitti myös apujoukoillekin, oli kaivajia, noppojia, säkinpitäjiä, valokuvaajia ja muutama tarkkailija ettei vaan mitään jäänyt huomaamatta, tietysti jokaisella työmaalla pomokin pittää olla.

Lopuksi isoimman kaivuutyön tehnyt Pentti muokkasi maan vielä syvältä muhevaksi kasvupaikaksi odottamaan ensikevättä.

Oli upea tunne kun sato oli saatu säkkiin, siinä sitä sitten jokainen vuorollaan nostelimme ja arvioimme

säkin painoa. Tulikin niin monia arvauksia että piti kilpailukin järjestää; kenen arvaus lähimmäksi osuu.

Kaikki kirjattiin ylös ja sitten kotona tapahtuiksi punnitseminen. Perunat painoivat 3623g ja kappalemääränä oli 92. Siinähan sitä kymmenelle siemenperunalle jo mukavasti korkoa tulikin. Arvauskilpailun voitti Ketolan Terttu.

Kokemus oli niin hykerryttävän mukava että mielessäni alkoikin heti pyörimään ajatus että ko tää ol nii lustii puuhaa niin mikä ettei ens kesänäki taas.... ja ehkäpä vähän laajennankin viljelmäni.

Lupaukseni mukaan syödään seuran syyskokouksen / tarinaillan kahvituksessa 13.11. Nehvolan perunoista tehtyjä höllöpiiraita.

Raija Laaksonen

Potturäppi

Eihä tääkää miulle liene kovi suuri häppii, vaik' mie täällä kotitontill' esitän teil räppii. Kyllä meiltä Tattarlaisilt' tääkii juttu luistaa, vaik ei millää meinatakkaa sanna hyvi muistaa.

Mahottomast nähny on tuo meijä Raija vaivaa, et sais tääl hää syksy tulle potatloita kaivaa. Toukokuus jo siemenpotut laitto tänne multii, nyt myö potu nostajaisii suurel sakil tultii.

Koha ensi samppanjat myö saatu onki suuhu, eikä mittää muutakaa ennää tunnelmasta puutu.

Mukana on Raijal oikee säkki sekä kokka, toivotaa et kahtojilki pittää kaikil pokka. Maas tääl ei ainakaa oo kyllä mittää vikkaa jos tonkimas ei vakolois ois vaa käyny mehtäsikkaa.

Alaha nyt siskosein sie syksy sattois nostaa, ettei huoli Pori torilt piiras pottui ostaa. Eikä oisi iha turha savonkorjuu matka, hyvä tyttö enskii vuon sie sie viljelyksii jatka.

Terttu Ketola

Välineet mukaan ja menoksi...

Talkooporukka lauloi ensin viirilaulun ja Terttu Ketolan tekemän ”potturäpin”.

Huolto pelaa. Mak-karamestarit Lauri Veijalainen ja Martti Repo huolehtivat grillauksesta ja kahvinkeitosta matkalla.

Onkikilpailu Kurkijoella 29.9.2012

Tulokset:

Naiset:

1. Pirkko Kaartinen ... 84 g
2. Liisa Jussilainen ... 56 g
3. Leena Meskanen ... 46 g
4. Marjatta Leino 35 g
5. Marjatta Kempainen 11 g

Miehet:

1. Pekka Leino ... 281 g
2. Mikko Piiparinen 241 g
3. Markku Jussilainen 204 g
4. Toivo Hyvönen 119 g
5. Aaro Kojo 57 g
6. Lauri Veijalainen ... 50 g
7. Kaarlo Kojo 43 g
8. Martti Repo 42 g
9. Lauri Pölkki 14 g

Suurin kala
Mikko Piiparinen 241 g.
Suurin saalis kiertopalkinto Pekka Leino ... 281 g.
Suurin kala kiertopalkinto Mikko Piiparinen 241 g.
Saamattomien palkinto, arvottiin 22:sta saamattomasta, Kaisa Leino.
Kalansaalis yhteensä 1283 g.

Matkalla pidettyjen tietokilpailujen tulokset:

Sainin laatima tietokilpailu (5 kysymystä)
Täydet pisteet saivat:
Terttu Kojo
Kaarlo Kojo
Markku Ahokas
Raimo Sikiö

Pentti kyseli vuosilukuja, milloin kieltolaki kumottiin ja minä vuonna viinakortti poistettiin käytöstä.

Molemmat vuosiluvut olivat tiedossa Jorma Lankisella ja Markku Ahokkaalla.

tettiin Paavoa Kalakurkien viirillä. Hänkin oli jo päässyt miehen ikään.

Palkintoja jaettaessa totesimme, että uudet kasvot valtasivat voittokymmenikön. Saaliit eivät olleet järin suuria, mutta järjestys saatiin näilläkin. Saamattomien ryhmä oli tällä kertaa suurin. Heidän kesken arvottiin pokaali. Arvonassa kävi vielä niin mukavasti, että onnettarena toiminut nosti oman nimensä ja näin ollen oli saamattomien voittaja.

Ilta sujui mukavasti, pääosin laulujen ja hauskojen tarinoiden merkeissä. Tuli sellainen tuntu, että Kalakurjista löytyy kaikenlaista taitajaa. Kaikkien taitoja ei varmaan vielä olla edes saatu esiin. Tutussa porukassa kuitenkin näin vuosienvarrella on aina uusia kykyjä löytynyt. Ahokkaan Markkulla oli soittopeli mukana. Estradille pääsivät Markun esittämänä mm. Seitsemän neitoa, Jorma kertoi Kylän nimismiehestä Ja Veikolla oli Majakin tullut tutuksi. Markun säestyksellä sujui mukavasti yhteislaulut sun muut. Illan päätteeksi kuultiin vielä Kallen esittämänä kaihomielinen kansanlaulu.

Sunnuntaiaamuna sateen ropistessa aloitimme kotimatkan. Matka taittui mukavasti. Perinteiset pysähdykset, kahvitauko ja Viipuri ennen tullee, jotka tälläkin kertaa ohitettiin melkein käden heilautuksella. Kotona olimme illalla hyvissä ajoin. Kiitos vielä Äikään Markulle hyvästä kyydityksestä.

Helmi-maaliskuussa on sitten Nikolainpilkit Pyhäjärvellä. Pilkkimatka Laatokalle tehdään keväällä viikkoa ennen pääsiäistä. Sitä ennen käydään vielä Ruotsinrasteilyllä marraskuussa. Risteilylle olisi vielä pari paikkaa vapaana.

Hyvää syksyä kaikille lukijoille toivottavat

Saini ja Martti

Syysongella Lopotissa

Syyskuun viimeisessä viikonvaihteessa oli perinteinen Kalakurkien onkimatka Kurkijoella. Varhain perjantaiaamulla lähdettiin matkaan. Linja-autossa tunnelma oli korkealla. Vaihdettiin kuulumisia, olihan edellisestä tapaamisesta kulunut aikaa, ja tuleva kilpailukin vähän mietitytti. Pari tietokilpailuakin oli järjestetty matkalle ajankuluksi.

Tällä kertaa selvisimme tulleist nopeasti. Korkeintaan puoli tuntia oli kulunut, kun jo oltiin Viipurin Veikoissa täydentämässä eväitä.

Tiet olivat ihmeellisen hyvissä kunnossa, joitain tieosuuksia lukuun ottamatta. Teiden asfaltointi oli käynnissä parissakin paikassa ja uutta moottoritietä rakennetaan pätkittäin kovalla vauhdilla. Tien valmistumisesta ei ole tietoa, eikä siitä

osuvatko linjaukset kohdilleen yhdistysvaiheessa.

Muolaassa pidimme kahvitauon. Ikäväksemme saimme sadekuuron niskaamme, Marjatan leipomat makoisat piiraat tekivät hyvin kauppansa, niistä Kalakurkien kiitos Marjatalle.

Olimme hyvissä ajoin perillä Lopotissa, jossa majoituimme Mihailille, osa meistä oli perhemajoituksessa. Porukkamme kasvoi vielä kahdeksalla, kun omilla autoillaan matkustaneet saapuivat.

Lauantaiaamuna oli kalaan lähtö sovittu puoli yhdeksäksi. Tällä kertaa oli päätetty, ettei lähdetä merta edemmäs kalaan, vaan jäädään Lopottiin. Jokainen sai valita paikkansa joko Laatokan rannalta tai jokivarsilta.

Onkijoille oli annettu aimo annos vettä. Vesi oli nimittäin korkealla niin Raho- lan-, Hein- ja Kurkijoessa.

Myös heinikko rannoilla oli kasvanut ennätyspituuteen. Lyhyempiä onkijoita ei erotanut heinikon seasta muuten kuin heinien heilunnasta ja vanasta joka jäi jälkeen.

”Lyhyempiä onkijoita ei erottanut heinikon seasta muuten kuin heinien heilunnasta ja vanasta joka jäi jälkeen.”

Veden virtauskin oli niin voimakasta, että se oli viedä ongen mukanaan jollei pitänyt vahvasti vavasta kiinni.

Muutamat jäivät jo Raho- lanjoen ylittävän sillan luo. Eikä kulunut täyteen viittä minuuttia kun Sasha, Mihailin poika sai ensimmäisen kalan. Kaikki paikalla olleet hurrasivat, luultiin, että nyt ollaan oikein kalapaikalla. Vielä mitä, se kala oli ainoa sillä paikalla. Siimat siinä viuhuiivat ja sekosivatkin moneen kertaan.

”Siimat siinä viuhuiivat ja sekosivatkin moneen kertaan.”

Muutamille sellaisiksi sykyröiksi, ettei niistä enää ollut miksikään. Oli paikan vaihdon aika. Mustia pilviä kulki taivaalla ja saatiin pieniä sateenripauksiakin. Ilma oli muuten mukavan lämmin, eikä kalamies pienistä hellitä.

Taas trappäsi, Mikko nosti aika vonkaleen.

Kun oltiin hajauduttu eri suuntiin, ei ollut tietoa muiden saaliista, se toi lisää jännitystä kisaan. Kävi koukkuun suuriakin kaloja, ihan todistettavasti. Välineet vaan olivat liian heikot niiden nostamiseksi. Paljon aikaa kului onkien korjaamiseen ja siimojen selvittämisiin.

Punnituspaikalle saavuttiin harvakseltaan ja harvoilla oli saalista. Sashan

kalaa kaivattiin punnitukseen, sillä pääsisi varmaankin palkinnoille. Lähdimme Veikon kanssa sitä kyselemään ylätalolta. Mihail kertoi, että poika toi kalan äidille, äiti paistoi kalan ja se on jo syöty. Pokaali jäi näin tulematta, mutta kalapinnan Sasha sai osallistumisestaan.

Pölkin Lauri otti kilpailun niin tosissaan, että myi huutokaupalla onkilaitteensa ja kalahaavinsakin kun ei saaliin määrää miellyttänyt. Leinon Pekka teki suurimman tarjouksen ja sai välineet itselleen. Totesi lopuksi, että näitkö minä olin huutamassa. Lauri lahjoitti saamansa tulot Kalakurkien kassaan.

Makkara ja kahvit tekivät kauppansa kilpailun jälkeen. Täysin vatsoin oli mukava lähteä kotipaikoille. Toiset kävivät poimimassa omenat kotipihaan puusta, toiset muuten katsomassa paikkoja, retkiltä palattua oli hyvä mieli. Oli taas kerran päästy käymään juurilla. Illan vieton aluksi muis-

Kukko vai kana? Ahokkaan Markun siimat sekosivat heiniin ja mieleen muistui lastenleikki, jossa arvuuteltiin heinätupusta: kukko vai kana. Tällä ei enää ongita, Markku totesi.

Lankisen Jorma selaa yhteislauluvihkoa etsien sopivaa laulua illanvietossa.

Tarina evakko-tytön elämästä

Osa 3

Karjalan kunnailta Etelä-Pohjanmaan lakeuksille

Aili Nevanperän edellisessä kertomuksessa matka eteni Kurkijoelta Ilmajoelle evakkoon. Pohjanmaalta piti löytää töitä ja konekirjoitustaitoiselle Ailille työpaikka löytyi Kurkijoen kunnan arvioimislautakunnasta.

Aili kertoo arvioimislautakunnan tehtävistä ja kokemuksistaan siellä.

Toimistoapulaisena

25.9.1945 päiväkirjani kertomani mukaan lautakunta oli jaettu kahteen osaan: ykkös- ja kakkoslautakuntaan. Itse kuului kakkoslautakuntaan. Lautakunnissa käsiteltiin vuonna 1944 kurkijokelaisten menetettyjen omaisuuksien korvausasioita.

Työhöni kuului korvauspäätösten puhtaaksikirjoittaminen, kortiston hoitaminen, kirjeenvaihtotyöt, tilastojen tekeminen, postitukset ynnä muut...

Arvioimislautakuntaan kuului kuusi miestä. Kakkoslautakuntaan puheenjohtaja Juho Kemppinen sekä valtionasiamies Jaakko Panssar ja jäsen Heikki Kiiski.

Ykköslautakunnassa oli tässä alkuvaiheessa puheenjohtaja Eino Laakkonen ja jäsen Vilho Piilinen. Vähän myöhemmin tuli lisäksi Erkki Lehmusto. Jonkin aikaa myös Alina-äitini sisarenmies Martti Lukka. Martti Lukka oli rummunsoolaisia ja tulikin miele-

ni, oliko mahdollisesti eri kylistä kyläläisten edustajia omalla vuorollaan. Tämä on muististani hävinnyt.

Ehdin olla yksin toimistoapulaisena jonkin aikaan. Aloin kaivata apua. Pian sainkin kuulla, että ykköseen saadaan toimistoapulainen.

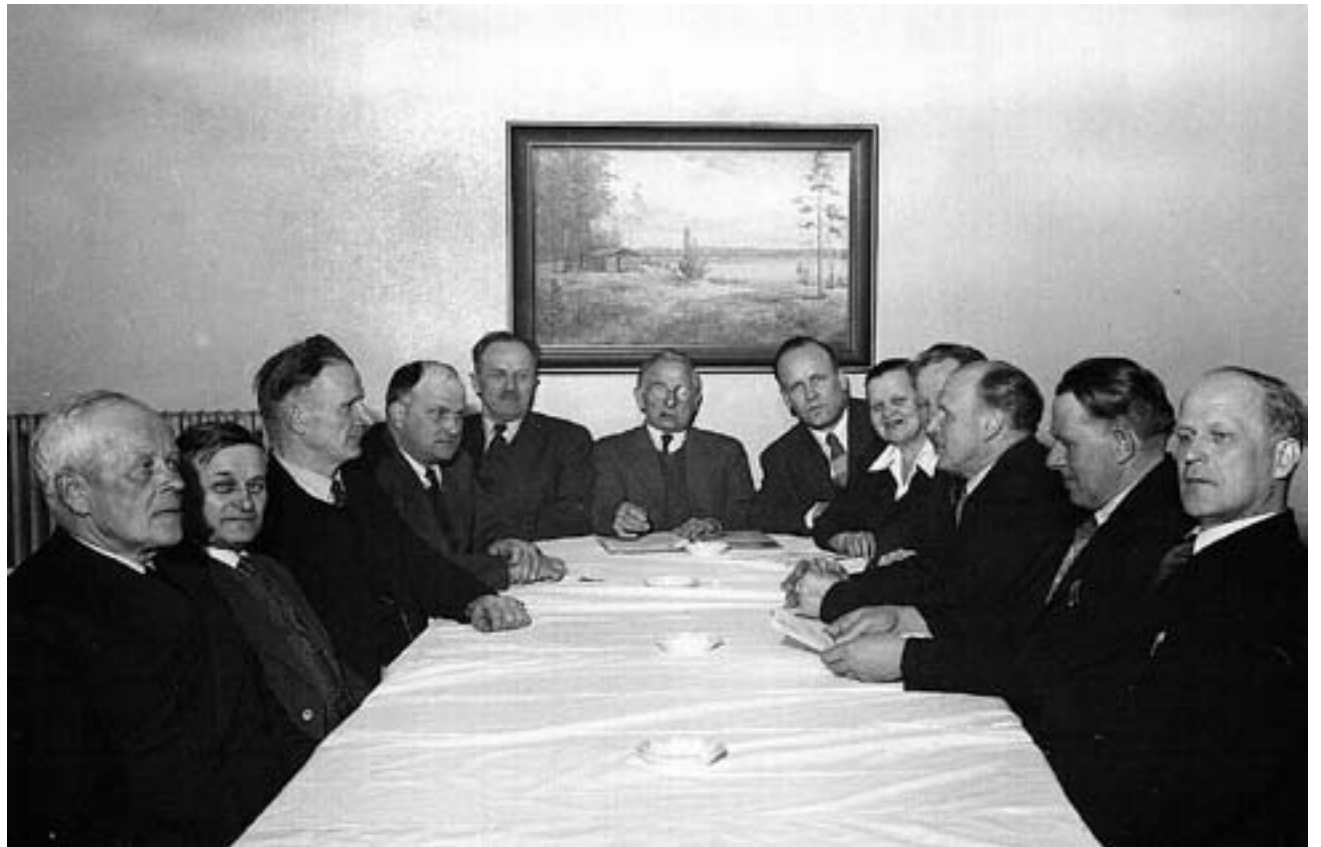
Pitkät päivät miehet ahkeroivat korvausanomusten parissa. Omaisuuksien menettämisiä arvioiden päätöksiä tehden.

Lautakunnan miehillä oli omat huoneensa ja meillä toimistoapulaisilla oma. Joskus kuulumme, kun töiden välillä miehet keskustelivat ja mistäs muusta kuin menetetyistä kotiseudusta. Toiveena oli, jospa saisimme vielä joskus palata kotikonnuillemme takaisin.

Toimisto muuttaa

Ilmajoen rautatieaseman lähellä oli Yrjö Sillanpään talo, jossa oli Kurkijoen kunnantoimisto. Muutaman sadan metrin päässä oli Työväentalo, sen yläkerrassa oli Arvioimislautakunnan toimisto. Työväentalon yläkerran toimistohuoneet olivat talvella hyvin kylmät. Lautakunnassakin oli suunniteltu parempaa paikkaa toimistolle. Itsekin olin toivonut parempia työskentelyolosuhteita. Toive toteutui.

Ilmajoen kunnan virastotalon vieressä kulkevan

Kurkijoen pitäjän eri yhteisöjen ja kunnan edustajia Kurki-säätiön perustavassa kokouksessa Ilmajoella 4.5.1946. Vasemmalta Vilho Piilinen, Martti Koho, Juho Tukia, Albert Eklund, Kaapro Huittinen, Heikki Kiiski (Savoja), Pekka Kyytinen, Hanna Veijalainen, Johannes Kojo, Pekka Kiiski, Juho Toiviainen ja Heikki Kiiski (Haavikko). Kuvaaja Pekka Kyytinen. Kurkijokimuseon kuvakokoelmat 2089.

tien toisella puolella sijaitsi Yli-Lauroselan talo, jossa omistajilla oli silloin vielä karjaa ja maanviljelystä.

Muutto Yli-Lauroselaan tapahtui 21.11.1945. Saimme toimistohuoneet järjestykseen. Yläkerrassa oleviin huoneisiin johti jyrkät puuraput, joten muutossakin oli hankaluuksia. Meidän tyttöjen huone oli

ensimmäinen ja siinä otimme asiakkaat vastaan.

Jokaisella oli tiedossa, että asioiden arvioimisessa pitäisi edistyä mahdollisimman joutuisasti, jotta anojat saisivat anomansa korvaukset pian. Tehtiin ylitöitäkin. Lauantaina me tytöt – ainakin useimmiten, pääsimme töistä pois kello 14.00

Työilmapiiristä

Työilmapiiri oli hyvä, erinomainen, rauhallinen. Vaikeita ratkaisuja oli joskus arvioinneissa, mutta yhteisymmärrykseen jäsenet pääsivät.

Me tytöt kutsuimme miehiä sediksi, mutta vain keskenämme. Ja miksi? Se johtui suuresta ikäerostamme ja siitä että jokainen heistä oli

meille ystävällinen.

Vuosikymmenien aikana olen joskus ajatellut, että miten me ihmiset olemmekin luonteiltamme erilaisia. Kun arvioimislautakunnassa meitä oli niin pieni henkilömäärä, niin siinä jossain tuli esille miten kaikki poikkesivat luonteiltaan toisistaan. Vanhat sanonnat ”Vastakohdat täydentävät toisiaan” ja ”Yhteispelillä se sujuu” osoittivat pätevää. Nykyisin puhutaan työkiusaamisesta, me tuskin tiesimme mitä sana tarkoittaa. Kurkijoen miehet olivat leppoisia henkilöitä.

”Ei mitään pahaa, etteikö jotain hyvääkin.” Näinhän voisi ajatella. Sodan loputtua rauhan alettua alkoi tulla uusia työpaikkoja. Oli maksettava älyttömän suuret sotakorvaukset ja oli paljon muutakin jälleenrakentamista.

Omat työpaikkani olivat: Kurkijoen kunnan arvioimislautakunta, Kansanhuolto ja Maanlunastus- ja asukkaidenottolautakunta. Työsuhteeni kestivät 1-2 vuotta, Kurkijoen arvioimislautakunnat olivat lyhytaikaisimpia. Kaikki lopuivat aikanaan. Pätkätöitä tehtiin jo silloinkin.

teksti Aili Nevanperä

Seuraavassa osassa Aili kertoo työtovereistaan ja vapaa-ajanvietosta Ilmajoella.

Vuonna 1971 valtio osti Yli-Lauroselan tilan ja se luovutettiin Museoviraston hallintaan. Talmuseo avattiin yleisölle vuonna 1978. Kuva: Wikimedia

Tulevaisuus puhutti Säätiöpäivillä Helsingissä

Reilu 30 luovutetun alueen säätiöiden edustajaa ko-koontui viime perjantaina OP-Pohjolan tiloihin Helsingin Vallilaan 11. Säätiöseminaariin. Kokoon-tumisen aiheina olivat talous-tilanne ja muut säätiöiden ajankohtaiset asiat.

Säätiöiden tehtävänä on pitää hyvää huolta perus-omaisuudesta, jolla säätiö on perustettu. Moni säätiö on kokenut tässä taloustilan-teessa sen vaikeaksi. Korko-tuloja ei tule ja osakkeiden arvot sahaavat useimmiten laskevasti.

OP-Pohjolan pääekonomi-isti Reijo Heiskanen näki tulevaisuudessa nousevaa positiivisuutta ”Monttu vaisussa kasvussa”, kuten hän totesi. – Finanssikrii-sin jälkeen olemme hiljai-sen kasvun vaiheessa vielä muutaman vuoden ennen toivottavasti jyrkemmän kasvun vaihetta, hän enna-koi mutta muistutti myös, että globaalissa ympäristös-sämme on paljon vaikeasti ennakoitavia asioita. Näitä ovat mm. Venäjän ja Aasian kehitys.

Karjala-talon tulevai-suutta ja ongelmia valotti toiminnanjohtaja Satu Hal-lenberg. Karjala-talo vaatii mittavan remontin, 1974 valmistuneeseen karjalai-sen toiminnan keskuskeseen ei ole tehty peruskorjauksia koko aikana ja nyt tarve on kasaantunut. Mutta mistä rahat? Se on ydinkysymys. Satu Hallenberg väläytti jopa talon myyntiä, jos ra-hoitus ei järjesty.

Kaarlo Kojo ja Lauri Laukkanen pohtivat karjalaisia asioita tauolla.

Perinteisesti säätiöt ovat esittäytyneet vuorollaan päivillä. Nyt oli vuorossa Räisäläisten Säätiö, alku-peräiseltä nimeltään Tiurin linnan Säätiö, jolla nimellä säätiö toimi ensimmäiset 13 vuotta. Säätiö ylläpitää mu-seota, joka avataan uusissa tiloissa ensi kesänä sekä harjoittaa julkaisutoimintaa, myöntää apurahoja ja jär-jestää Pitäjäjuhlat. Tulevan kesän Pitäjäjuhlat tulevat ly-

hentymään yksipäiväisiksi, koska järjestäjäyhdistyksiä ei enää löydy tai toimijoita ei ole tarpeeksi.

Kokouksessa keskus-teltiin alustavasti myös säätiöiden vaikuttamis-mahdollisuuksista Karjalan Liitossa. Liittovaltuustossa säätiöiden edustajana toi-minut Martti Talja jättikin seuraajansa valitsemisen mietittäväksi seuraaville säätiöpäiville.

Haasteltiin ja päätettiin Varainhoidossa riskien hallintaa

Takavuosina säätiön hallitus päätti perustaa varojensa hoidon seuraamisen avuksi ns. varainhoitotyöryhmän, jonka tehtäväksi annettiin seurata sijoitusrintamalla tapahtuvia muutoksia. Näin hallituksen olisi helpompi tehdä säätiön sijoitusasi-oissa tehtäviä mahdollisia päätöksiä.

Alkuvaiheessa raporttien antaminen hallitukselle oli-kin suhteellisen helppoa, koska pörssissä tapahtui selviä muutoksia suuntaan tai toiseen ja työryhmä voi antaa arvioita ja ehdotuksia hallitukselle säätiön salkus-sa tehtäviin mahdollisiin muutoksiin.

Tarkasteluajanjaksojen muutokset pörssissä eivät sitten seuranneetkaan in-deksiä, mikä johtui likvi-

dien voimakkaista laskuis-ta. Pörssin epävarmuuden vuoksi ei siten olekaan ollut perusteltua peukaloida sää-tiön salkun sisältöä, vaan varainhoitotyöryhmä on katsonut parhaaksi neuvoa hallitukselle jäädä odotta-maan parempia aikoja. Kun ei myy eikä osta, on riskien hallinta ollut jotenkin halli-tumpaa.

Säätiön talouteen voi-makkaasti vaikuttavana on sanomalehti Kurkijo-kelainen. Sen merkitys perinteemme säilyttäjänä ja kurkijokelaisten yhdys-siteenä on ollut mittaama-ton. Keskusteltuani lehden päätoimittajan kanssa Kur-kijokelaisen taloudesta hän kertoi lehden tulevan toi-meen omillaan varsin tyy-dyttävästi. Tilaajamäärä on

peloista huolimatta pysynyt riittävän suurena, mikä on pienen ilmoitustuoton ohel-la auttanut lehden pysymään pinnalla. Tästä kiitos kuuluu myös lehden hyvälle toimi-tustyölle.

Kurkijoki-Säätiön jär-jestämät pitäjäjuhlat ovat olleet hajallaan olevan vä-kemme koossa pitävänä voimana. Vuodesta toiseen kävijämäärät ovat pysyneet yllättävän korkeina, mikä on myös varainhoidon kannalta ollut positiivista.

Lopuksi on vielä mainit-tava säätiön museotoimin-ta, johon säätiö on vuosien mittaan satsannut myös ta-loudellisesti varsin paljon. Se on kannattanut, koska museolla on tärkeä tehtävä perinteiden tulkkina ja säi-lyttäjänä.

Kauko Virtanen

varainhoitotoimikunnan jäsen, Rauma

Olen syntynyt Kurkijoella v. 1933 ja käynyt siellä koulua vuosina 1942-44. 1990-luvulla vierailin siellä juurillani kolme kertaa. Tärkeitä asioita Kurkijoella ovat minulle lapsuu-den muistot ja luonnonkauneus.

Kurkijoki-Säätiössä olen toiminut hallituksen jäsenenä ja puheenjohtajana, tällä hetkel-lä varainhoitotoimikunnassa. Olen tutkinut Kurkijoen teollisuutta ja kaupankäyntiä ja pitänyt niistä esitelmän yleisötilaisuudessa.

Mitä pidemmälle aika kuluu, sitä vaikeampaa on säilyttää aikaisempien sukupolvien perinteet ja tiedot nuorempien tietoisuuteen. Itsestään ei paljoakaan tapahdu. Siksi nuorten aktivoituminen olisi ensiarvoisen tärkeää jatkuvuuden säilyttämiseksi.

Omalta osaltani olen tämän kokenut konkreettiseksi, sillä sisareni jälkikasvu on aktiivi-sesti kiinnostunut äitinsä kurkijokelaisuudesta, käynyt toistuvasti Kurkijoella ja etsinyt tietoa karjalaisuudesta.

Hallituksessa keskusteltua

Kurkijokelainen aloittaa uuden palstan, joka ker-too Kurkijoki-Säätiön hallituksen kokouksissa käsitellyistä asioista.

Kurkijoki-Säätiön hallitus on pitänyt syksyn ensim-mäisen kokouksensa, jonka pääpaino oli Kurkijoki-museon asioissa. Perin-ne eläväksi-hanke päättyi 15.9.2012. Kokouksessa hankepäällikkö Niina Leh-musjärvi kertoi hankkeen tuloksista. Niistä on kerrottu tarkemmin Kurkijokelainen 18/2012-lehdessä. Hallitus totesi kiitoksella hankkeen tulokset. Hankkeen loppura-portti valmistuu lokakuussa, jolloin viimeiset maksatuk-set saadaan tämän vuoden puolella.

Museon vuokrasopimus päättyy

Museon tilakysymys puh-ti hallitusta. Museon vuok-rasopimus Kojonperässä päättyi 31.5.2013. Loimaan Op on tarjonnut kiinteistöä säätiölle ostettavaksi, mutta säätiön hallitus totesi, ettei ole kiinnostunut ostamaan syrjässä sijaitsevaa perus-korjausta vaativaa kiinteis-töä, vaan etsii museolle tilaa kaupungin keskustan lähei-syydestä.

Neuvotteluja käydään tai tullaan käymään Loimaan kaupungin, Sarka-maata-lousmuseon ja Loimaan evankelisen opiston kanssa sekä muiden mahdollisten tahojen kanssa tilan löytä-miseksi.

Aktiivista kesätoimintaa

Kurkijoelle on tehty 3 mat-kaa, joihin osallistui yh-teensä 108 henkilöä. Elo-kuun matkan aikana sääti-ön edustajat neuvottelivat Kurkijoen ja Elisenvaaran kuntien edustajien kanssa (Kurkijokelainen 17/2012).

OKRA-maatalousnäyte-lyssä osastollamme vieraili satoja henkilöitä, messuilla kävi kaikkiaan 75 000 vie-railijaa.

Pitäjäjuhliin osallistui 250-300 henkilöä /päivä.

Lisäksi säätiöllä oli edus-tus Karjalan Liiton kesäjuh-lissa ja Hiitolaisten pitäjä-juhlissa.

Muita pikku asioita

Kurkijokelaisen toimituk-sen lukot uusitaan syksyn aikana.

Kylästä kylään kirjan uu-sintapainoksen tekeminen on oikolukuvaiheessa.

Päätettiin teettää 2-3 uut-ta talvista postikorttia.

Seuraava hallituksen ko-kous pidetään 6.11.

OKRA-maatalousnäyttely kokosi paljon karjalaisesta kulttuurista ja sukunsa kotiseuduista kiinnostunutta väkeä.

kurkijoki.fi on oikea tietopankki

Lasten elämää

Kurkijokimuseon kuva-arkisto kertoo myös lasten touhuista. Olen tähän poiminut joitakin kuvia lasten arkisesta elämästä.

Maito – tämä valkoinen elämäneliksiiri – oli lapsille tärkeä juoma. Monissa perheissä, jossa maitoa ei ollut paljon, sitä säästettiin pienille lapsille. Näissä kuvissa maitolasia pitelevät Pirkko Kyytinen (kesk.) ja Martti Kyytinen, Elisa Kyytinen juottaa Martti Kyytiselle maitolasin tyhjäksi.

Lapset auttoivat vanhempiaan jo pienestä pitäen. Pienet pyykinripustajat auttavat äitiään. Henkilöt tuntemattomia.

Taidot siirtyivät vanhemmilta lapsille. Isä Arvo Kiiski opettaa pojilleen Jormalle ja Maurille kanteleen soiton saloja.

Leikki on lasten työtä. Sokko-leikin tiimelyksessä Sirkka Poutanen, Nelly Asikainen, Toivo Poutanen ja Lauri Kyytinen.

Lemmikit ovat kuuluneet lasten elämään. Kissoja oli melkein joka talossa. Navettakissa hürjahdissa, sisätiloihin kelpuutettiin aina jokunen. Kissanhoitajana Martti Kyytinen.

Kari Rahiala on vuosikymmenten varrella kerännyt mittavan kokoelman kaikkea Kurkijokeen liittyvää. Pääsemme kurkistamaan hänen kaappiansa kätköihin.

Opettaja:

Oppilaan nimi: _____
 paino 19 kg
 suoritteen punnitsemisen mukaan pituutensa nähden 192 kg. Iltan vakiin.
 Paine 0,5 kg.
 Pituus 135 cm.
 Koulukokijasta.

Oppilaan keiton näiden on seurava koulukokijasta:

Oppilaan on apitiedä uterissa alinallista alkua.
 Oppilaan on miedin nakkumaan viinittään kile 12.
 Oppilaan on oltava aikana joka päivä viikittäin 2 tuolia.
 Oppilaan ei saa miltäikään josta kukaan aamulla tyhjään vatsaansa ja muu-
 lainkin rajoitettuna kokeijasta mahdollistamaan näiden.

Laiha lapsi

Monesti luullaan, että paino- ja pituuskäyrien seuraaminen on nykyaikaa. Painoa ja pituutta on seurattu tarkasti jo ennenkin, kuten oppilaskortti vuodelta 1933 kertoo. Lapsi on 1,5 kg alipainoinen. Tuon aikaisia koulukuvia katsoessa, ylipaino oli tuntematon käsite. Liasta alipainosta oltiin huolissaan, koska se saattoi altistaa 1930-luvulla yleiselle keuhkotaudille. Oppilaskortin alaosan neuvoja kannattaisi tämänkin päivän koululaisen noudattaa.

KURKIJOKI t-paidat

NYT MYÖS MUSTANA!

15 €

Koot S-XXL

Tilaa Kurkijokelaisen toimituksesta:
 Koulukuja 7, 32200 LOIMAA
 puh. 050-521 3336
 toimitus@kurkijoki.fi, kurkijokelainen1@gmail.com

Kaskuja

Pari laatokankarjalaista isäntämiestä on tavannut toisensa, istuvat ravintolassa ja kertoilevat toisilleen elämästään uutistiloillaan. Tuleepa siinä ohimennen puhe polttopuista. Vanhempi Aleksi sanoo:
 - Kyllä se o sittennii juurikka polttopuista paras.

- Mite sie nii sanot? nuorempi kysyy. Eihä koivun voittanutta ollu Karjalassa, eikä lie tiäläkää. Aleksi selittää: - Katso nyt, seun sille, et yhte lämpimän suap ku juurikan kuokkiin ja kiäntää ylös mullikosta, toise ko pilkot sen ja kolmais paras lämmi tuloo niitä polttaissa.

Kurkijoki - Kronoborg Kruskopfin silmin. Kuva: Lauri Kohon kok.

Kurkijoki taiteilijan silmin

P.E. Kruskopf: Ruununlinna eli Kronoborg, litografia vuosilta 1845–1852. Tämä piirros esittää silloista Kurkijoen Lopottia nykyisen Sonckin talon suunnasta.

Etuallalla on Raholanjoki ja vasemmalla Kurkijoen vuonna 1768 valmistunut luterilainen kirkko. Keskellä on lahjoitusmaahovin rakennuksia tulevan määmiesopiston paikalla.

Päärakennus on komeampi kuin edellisessä numerossa olleessa Sergejevin maalauksessa vuodelta 1811. Päärakennuksen molemmilla puolilla Laikalanlahden takana näkyvät vasemmalla Kuuppa-

lan Himohirsi ja oikealla Virstaniemi. Niiden välissä näkyy mökkejä laaksossa, joka meidän aikanamme oli Räkköläisten paikka. Linnamäellä ei enää näy tuulimyllyä niin kuin Sergejevin taulussa.

Pehr Adolf Kruskopf (s. 1805 Pietarissa, k. 1852 Muolaassa) valmistui lakimieheksi Turun Akatemian, opiskeli piirustusta Pietarissa ja toimi vuosina 1830–1849 Helsingin yliopiston piirustuksen opettajana.

Hän oli Suomen ensimmäisiä kiviapiirrostien eli litografioitten tekijöitä. Vuonna

1837 hän julkaisi teoksen Finska vyer (Maisemia Suomesta), jossa on 11 hänen väritymäänsä kiviapiirrosta.

Vuosina 1845–1852 ilmestyneessä, Sakari Tope-liuksen kirjoittamassa ja toimittamassa maisemakuvate-oksessa Finland framstältd i teckningar (Suomi piirroksi-na), on 31 Kruskopfin työtä, joihin oheinen, alunperin lyijykynällä tehty litografia

kuuluu. Se on aikoinaan julkaistu postikorttina ja on Lauri Kohon kokoelmista.

Petrovien nettisivuilla www.kirjazh.spb.ru/tope-lius.htm on sama piirros värillisenä Matti Klingen ja Aimo Reitalan vuonna 1987 uudelleen toimittamasta Maisemia Suomesta -kirjasta.

Tapio Nikkari

Kurkijoki taiteilijan silmin –palsta julkaisee taiteilijoiden teoksia Kurkijoesta.

Löytyykö kodistasi tai tiedätkö, mistä löytyy teoksia? Kuvaa teos ja kerro taiteilijasta, jos tiedät hänestä jotakin tai anna vinkki!

Eskon puumerkki

Syksyisiä ajatuksia

Vaahteran lehdet leijailevat alas puista hyvin verkkaleen. Sade rapisee. Syksy on jo pitkällä. Sato on monella korjattu, marjat ja omenat poimittu ja säilötty. Syksy on ihanaa aikaa. Minulle se on kuin yksi etappi elämässä, eletty. Nyt odotan talvea ja vuoden vaihtumista kevääseen.

Olen syksyihminen. Kävelin pienessä sateessa ulkona, tuntui kuin aika olisi pysähtynyt. Miten osaisin olla kiitollinen kaikesta mitä näen, erivärisiä lehtiä puissa ja pensaissa. Toin niitä sisälle, saan katsella

niitä kirjoittaessani.

Ihania ystäviä on käynyt pitkin kesää. Olen saanut marjoja ja kasvimaan tuotteita ja minä taas olen antanut jotain, mitä minulla kasvavaa maassa. Olen kiittänyt Luojaa joka aamu ja ilta, miten hyvin se on minua kohdellut.

Karjalan mummo ei häpeä karjalaisuuttaan. Mie uskallan olla mie. Välillä liikkeessään kuulee – vaikken paljon liikukaan missään – olet karjalainen. Miun isä oli Kurkijoen Saareksen kylästä ja äiti Parikkalasta. Siellä Saa-

reksilla mie oon syntynyt pienen mökin saunassa. Sieltä miun äiti on esliinan helmassa kantant tuppaa ja pistänt tissin suuhu. Siitä se elämä lähti.

Onha siinä monta mukaa matkassa ollu, mutta niihän siinä pittää ollakki. Elämä on kohelt minnuu hyvin, mie oon tyytyväinen kaikkee. Tänä sadepäivänäki nautin lanttukukon paistamisesta.

Mie toivotan kaikille hyvää syksyä ja talven odotusta

Karjalan mummo

TILAA KURKIJOKELAINEN ENSI VUODEKSI,

SAAT LOPPUVUODEN LEHDET ILMAISEKSI!

Tilaa Kurkijokelainen itselle tai lahjaksi, saat loppuvuoden lehdet ilmaiseksi ja lehden tämän vuoden hinnalla, 44 €/vuosikerta.

Tarjous koskee uusia tilauksia.

Tilaukset sivulta: www.kurkijoki.fi, toimitus@kurkijoki.fi tai 050-5213336.

KESTOTILAAJIEN KESKEN ARVOMME ILMAISEN VUOSIKERRAN.

Muistathan tehdä muuttaessasi osoitteenmuutoksen Kurkijokelaiselle?

Lehti ei saa uusia osoitteita tietoonsa automaattisesti.

Postista saa "Osoite muuttuu"-kortteja, jotka kulkevat ilmaiseksi.

Kurkijokelainen, Koulukuja 7, 32200 LOIMAA
puh. 050-521 3336, toimitus@kurkijoki.fi

TILAA

Itselle tai lahjaksi

Tule tutustumaan

toimitukseemme monipuolisiin tuotteisiimme. Toimitamme kaikkia artikkeleita myös postitse. Silloin lisäämme postimaksun myyntihinnan päälle. Hinnat sisältävät alv:n
Tilaukset tiistaisin ja torstaisin klo 9-14.00, puh. 050-5213336 tai toimitus@kurkijoki.fi

Myytävät tuotteet:

Kirjat:	€
Muistojemme Kurkijoki	30
Kurkijoen historia IV	21
Kurkijoki kuvat kertovat	5
Kurkijoki sodasta evakkoon	5
Kurjenmiekkä (Poskiparta)	5
Se on sata (Kurkijoen martat)	15
Parhaat jutut	5
Näin ikkeä - Kurkijoen kihlakunnan murresanakirja	10

Viirit:	
Kurkijoki-pöytästandaari	35

Postikortit:	
Postikortit Pekka Kyytisen kuvista	1
Muut postikortit	0,50

Muut:	
Kurkien kutsu DVD	10
Lehden vuosikerta – CDR	20
T-paita - valkoinen, puna-musta teksti KURKIJOKI, koot S-XXL	15
T-paita - musta, puna-hopea teksti KURKIJOKI, koot S-XXL	15
T-T-paita – musta v-aukkoisen, puna-hopea teksti KURKIJOKI, koot S-XL	15
Adressit	8
Kurkijokelainen irtonumero	2

Kurkijokelaisen, hiitolaisen ja karjalaisen hengen vaalija.

Tilaa nyt Kurkijokelainen, kaksi kertaa kuukaudessa ilmestyvä pitäjälehti!
Vuosikerta vain 44 eur. Tilattuna n. 1,80 eur/kpl.

Tilaan Kurkijokelaisen

☐ Itselleni ☐ Lahjaksi

Lehden saaja

Nimi: _____

Lähiosoite: _____

Postinro ja -toimip.: _____

Lahjatilauksen maksaja:

Nimi: _____

Lähiosoite: _____

Postinro ja -toimip.: _____

Pvm. _____

Allekirjoitus: _____

Palauta kuponki kirjekuussa osoitteella:
Kurkijokelainen, Koulukuja 7, 32200 LOIMAA
tai tee tilaus sähköpostiosoitteessamme:
toimitus@kurkijoki.fi tai kurkijokelainen1@gmail.com

Haluan haastaa sinut:

Välitä yhteisten asioiden hoitamista ja käy äänestämässä! Numeroni on

63

MARGIT Vehviläinen

Tilaa Kurkijokelainen lahjaksi

viereisellä tilauskortilla tai soittamalla toimitukseen p. 050-5213336

Asianajajia

ASIANAJAJA on asianajajaluotteluun hyväksytty lakimies, jolla on säädetty kokemus ja taito. Asianajajan toimintaa valvovat Asianajajaliitto ja oikeuskansleri. Asianajajatoimistot hoitavat myös maksuttomia oikeudenkäyntejä ja oikeusturva-asioita.

Asianajajatoimisto HEIKKI RANTANEN OY

asianajaja, varatuomari
Heikki Rantanen
Kauppalankatu 9-11 B, Loimaa
p. (02) 762 2888, 0400 740550
toimisto@heikkirantanen.fi
www.heikkirantanen.fi

Marjamies LAURI HAVERINEN

Loimaa valtuustoon!
Talous kuntoon, ei Kreikan malli!
Äänestä numero

2

Perussuomalaiset

MUSIIKKIVÄEN PALVELUPAIKKA

LOIMAAN MUSIIKKI

Puh. (02) 7622 950
Oikokatu 3, Loimaa
Avoimna: ma suljettu, ti-pe 12-17, la 10-14

Vastaukset

1. keinua
2. helppo, rauhallinen
3. likainen, märkä paikka
4. miesten pusero
5. meheviä
6. alokas
7. kuitenkin
8. että
9. olla väliä, olla tarpeellista
10. perunamuusi

Koonnut Karri Teräntö isänsä Pauli Terännön sekä hänen perheensä sodanaikaisista kenttäpostikirjeistä ja -kor-teista.